

[Willesen.]

mariske Domme ofte indeholder mere Uret end Ret.

I Tilknytning til Omtalen af Forholdene i Sønderjylland kan jeg give min Tilslutning til det, der blev udtalt af det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, der har fremsat Krav om en større Decentralisering af hele den danske Administration. Ligesom Sønderjyderne trænger til at lære af os fra det gamle Land, saaledes kan vi ogsaa tiltrænge at lære af dem, og af deres Krav om en større Decentralisation — og jeg kan tilføje: Simplifikation — af hele den danske Administration har vi noget at lære. Thi man forbavses undertiden, naar man ved at blive sat ind i Forholdene dernede faar at vide, hvor mange Omsvøbsdepartementer, store og smaa, vi har i vort danske Administrationsvæsen, og hvor mange urimelige Smaaavgifter Befolkningen saa ved den ene saa ved den anden Lejlighed har været bebyrdet med. Naturligvis kan en saadan Decentralisering kun gennemføres som en ensartet Reform for hele Landet, og et hvilket som helst Krav om at give Sønderjylland som Landsdel en Særstilling maa selvfølgelig afvises paa det mest bestemte. Men fordi et Krav bliver fremsat i en urimelig Form, kan det godt rumme en principiel Sandhed, og jeg mener, disse Krav rummer en principiel Sandhed, som vi derfor ogsaa bør tage os til Hjerte.

Men i øvrigt skal vi lægge Mærke til, at den Kritik, som rejses i Sønderjylland overfor dansk Administration, ofte udtrykkes saaledes: vi kritiserer ikke Danmark, men vi kritiserer det herskende politiske System i Danmark. Og det er ikke bare Sønderjyderne, som gør det, der er sandelig ogsaa mange Danske, der gør det i høj Grad. Ved det herskende politiske System forstaar jeg ikke i denne Sammenhæng denne eller hin tilfældige Regering, men jeg forstaar derved hele det System af Partistyre, som vi er kommet ind paa herhjemme. Naar der nu tales om, at Parlamentarismen staar i en Krisetid, er i Smeltedigelen, virker det rent ud sagt i høj Grad fattigt, ja, i høj Grad kortsynet at se, at den højtærede Indenrigsminister vil forelægge en Valglov, der ufortrødent bygger videre paa det herskende Partisystem. Den Valglov, som faktisk store Masser af danske Vælgere indenfor alle Partier — jeg vil hellere sige indenfor alle Anskuelser, thi Vælgere er ikke nær saa partibundne, som Partirammerne lader formode — ønsker og kræver, er ikke først og fremmest en Valg-

lov, der søger at give Partierne efter Forholdstalsmetoden, hvad der kan tilkomme dem, saa nær man kan komme det, men det er en Valglov, som gaar et Skridt videre og vil give ikke blot Partierne, hvad der tilkommer dem forholdsmæssigt, men vil give Anskuelserne blandt Vælgere Lejlighed til frit at ytre sig og til frit at blive repræsenteret. Det er en Valglov, som tager Sigte paa en Opløsning af selve Partistyret. Nu er der neppe megen Sandsynlighed for, at dette høje Ting, der jo er sammensat af Partier, og hvis store Flertal har vænnet sig til at betragte Partiformen som den eneste eksisterende og mulige Form for politisk Virksomhed, skulde være saa fremsynet af Hensyn til Vælgernes Ret og til Landets Vel at gaa med til at underskrive Partiernes Dødsdom. Men dersom Partierne ikke kan gøre det, kan alligevel Kravet fra Vælgere om at faa denne Dødsdom eksekveret blive saa stærkt, at selv Partierne før eller siden bliver nødt til at bøje sig for en offentlig Mening. Den Valglov, Vælgere ønsker, er netop en Valglov, som mere og mere ser bort fra Særinteresser og Partiinteresser af enhver Art, og som gennem den frie Valgrets Princip giver den enkelte Lejlighed til at blive repræsenteret paa en Maade, der sikrer ham ikke blot Stemmeret, men Valgret. I Virkeligheden er det dette Problem, der interesserer Vælgere mere end baade forholdsmæssig Fordeling og Debatten om Landstingets Stilling. Det er Partivæsenets Stilling, der er det centrale i Debatten om Parlamentarismens Fremtid i Danmark, og selv om det i nogen Maade er at tale i en Ørken at tale i dette høje Ting, er det dog ikke at tale i en Ørken, naar man tænker paa, at disse Ord ogsaa høres længere ud, høres af de danske Vælgere, for jeg er vis paa, at de vil vække ikke blot Bifald, men Genlyd, og hvor Ord vækker Genlyd, vækker de Villie til Realisation.

Schmidt: Ser man paa Spørgsmaalet Nordslesvig, kan man synes, det er et lille Spørgsmaal, naar man tænker paa det tyske Befolkningsantal eller paa hele Landomraadet Nordslesvig, men man kan ikke se saaledes paa Sagen, naar man tænker paa de store finansielle Opgaver, der er forbundet med at overtage en saadan Landsdel, og paa den Opgave at tilfredsstille Befolkningen, som er kommet til Danmark, og at ordne de kulturelle Forhold paa den rette Maade, en Opgave, der jo ikke alene er en dansk Opgave, men en Opgave af